

Posicionament del Consell Nacional de les Dones de Catalunya sobre diverses actuacions relacionades amb òrgans i procediments judicials

El nombre d'ordres de protecció concedides en matèria de "violència de gènere" a l'Estat espanyol han anat descendint en els darrers anys de forma general en quasi un 16%. A més, però, d'aquest descens en la concessió, a Catalunya la ràtio entre ordres de protecció sol·licitades i concedides resulta francament alarmant, ja que l'any 2013 se situava en el 36% i el 2014 de les 5.342 sol·licitades 1.812 (34%) van ser adoptades i 3.530 (66%) denegades. Catalunya és, amb diferència, la comunitat autònoma amb una ràtio més baixa, molt per sota de la seva següent (Madrid amb un 45%) i, per descomptat, molt lluny de la mitjana (que se situa en el 57%, tenint en compte que la ràtio d'algunes comunitats com ara Múrcia o Castella la Manxa és del 81%). A més, de les 14 dones assassinades l'any passat a Catalunya (segons el recompte oficial) 7 d'elles havien intentat denunciar o posar en coneixement la seva situació.

L'experiència de moltes entitats i serveis en l'acompanyament a òrgans judicials ha dut, en moltes ocasions, a comprovar com en diversos jutjats es produeix una estigmatització de les dones que han patit violència, bàsicament titllant-les de persones "interessades", "mentideres" o "perverses" amb "finalitats venjatives". Aquesta estigmatització s'uneix al mite de les denúncies falses, la suposada rapidesa de la concessió de mesures civils en el cas de denunciar per violència davant la via civil o el mal ús que se'n fa de polítiques i recursos. Efectivament cal, i per tant sol·licitem amb l'objectiu de realitzar propostes factibles, un **estudi qualitatiu** que pugui donar llum al que està passant especialment a Catalunya. Aquesta és una demanda urgent perquè davant les dades del *Observatorio contra la Violència Doméstica y de Género*, sobre tot les del darrer any, NO podem tolerar que de forma directa o indirecta es culpi les dones i se les interpel·li sobre si han demanat o no ajuda o si han denunciat o no, perquè la meitat de les dones que van ser assassinades van realitzar-ho i no van trobar protecció en el sistema jurídicopenal.

En aquest sentit exposem,

- En relació a la formació:
 - Cal, no només formació jurídica, sinó formació específica i adequada que permeti identificar les situacions de violència a tot el personal dels òrgans judicials, una formació que ajudi a superar les dificultats en la identificació de les violències, que potenciï la reflexió al voltant dels mecanismes o de les creences que legitimen la violència i, per descomptat, que utilitzi eines bàsiques per a la comprensió de la problemàtica com la perspectiva de gènere.
 - Cal formació específica per a cossos i forces de seguretat ja que, si efectivament com se'ns ha dit no és possible que hi hagi un grup especialitzat que reculli les denúncies, sol·licitem que com a mínim en cada torn hi pugui haver persones de referència i especialitzades.
 - Fem la demanda que les forces i cossos de seguretat lliurin una valoració de risc als òrgans judicials per tal que sigui una eina de consens, validada i realitzada a partir de la formació especialitzada.
 - Cal que la resta de professionals que treballen i acompanyen les dones en situacions de violència masclista tinguin també formació i informació sobre mètodes i procediments per a la conservació de la prova.
 - Cal que els professionals comptin amb espais per a l'avaluació i supervisió de la seva tasca.

- Quant a la necessitat de millorar en la visibilització:
 - Cal que les lesions greus entrin en el recompte de casos de violència masclista en totes les estadístiques.
 - Cal revisar quines tipologies i circumstàncies en què també hi ha de fons la violència masclista es queden fora del recompte.
 - Cal que el casos de dones assassinades que havien demanat protecció juridicopenal siguin investigats pel poder judicial, tant per saber què va passar com per demanar responsabilitats. Caldria demanar que el Consell General del Poder Judicial (CGPJ) investigui d'ofici els casos d'assassinats en què la dona havia sol·licitat ordre de protecció i aquesta no va ser concedida. Caldria que aquesta investigació es publiqués i s'informés tant a judicatura com a cossos i forces de seguretat sobre les deficiències detectades.

- Pel que fa als procediments:
 - Cal l'aplicació de la Convenció sobre l'Eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW). Sobretot, considerant especialment que el 2014 el Comitè de la CEDAW va fer recomanacions específiques sobre això (en el cas d'Àngela González Carreño v. Espanya), que inclouen “adoptar mesures adequades i efectives perquè els antecedents de violència domèstica siguin tinguts en compte en el moment d'estipular els drets de custòdia i visita relatius als fills i filles, i perquè l'exercici dels drets de visita o custòdia no posi en perill la seguretat de les víctimes de la violència, inclosos els fills i filles; (...) Proporcionar formació obligatòria als jutges i personal administratiu competent sobre l'aplicació del marc legal en matèria de lluita contra la violència domèstica que inclogui formació sobre la definició de la violència domèstica i sobre els estereotips de gènere, així com una formació apropiada pel que fa a la Convenció, el seu protocol facultatiu i les recomanacions generals del Comitè, en particular la Recomanació general núm. 19 (1992)”.
 - És absolutament necessari generar un espai de formació i d'intercanvi amb els serveis de valoració, ja que sovint s'evidencia en diverses situacions una manca de formació en violència masclista i fins i tot, en determinats casos, membres de l'equip han expressat el seu posicionament negatiu en la derivació de dones a serveis de la xarxa integral, articulada per la Llei 5/2008, així com a serveis d'entitats de dones realitzats amb l'aval i suport de l'Institut Català de les Dones (ICD) i la Secretaria de Família del Departament de Benestar Social i Família.
 - Demanem que, un cop efectuat el primer contacte, es realitzi un seguiment per part de l'ICD als projectes pilots de la nova figura de coordinació de parentalitat, que intervé en situacions de parella “d'alta conflictivitat”. Aquest treball serà especialment necessari, en els casos on s'apliqui, quan s'hagi donat violència masclista.
 - Cal revisar l'efectivitat real en la prestació de l'assistència jurídica per part del torn d'ofici en dependències dels cossos i forces de seguretat. Així mateix, la formació als i les professionals del torn d'ofici és insuficient i caldria instar al Col·legi de l'Advocacia perquè realitzi formacions periòdiques gratuïtes a les persones inscrites en el torn de violència de gènere, o fins i tot exigir la participació en aquestes formacions per poder continuar en aquest torn especialitzat.
 - Cal una millora en les eines que permeten acreditar la violència viscuda, especialment a partir de les TIC, per això sol·licitem que es valorin convenis de col·laboració amb entitats certificadores.